

PROPRIETAR—DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Micl.
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei**Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Hristos a înviat!

(ch). Nu interesează deloc cum e lumea, atunci când poți vesti cu bucurie învierea lui Hristos. Nu interesează nimic ce-i pământesc atunci când poți spune din adâncul inimii: „Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, ca să ne bucurăm și să ne veselim într'însa“.

1. Învierea lui Hristos care prilejuește sufletului curat o atât de intimă bucurie este simbolul, icoana învierii noastre. Așa cum a înviat Hristos vom învia și noi. Așa cum s'a împreunat din nou sufletul Său cu trupul Său sub oblăduirea Dumnezeirii Cuvântului, așa se va reîmpreuna sufletul nostru cu trupul nostru prin lucrarea lui Dumnezeu. Așa cum prin această înviere El a biruit moartea și orice infirmitate, s'a spiritualizat și s'a umplut de strălucire, așa va fi și de noi: „Samănă-se trupul nostru întru stricăciune, scula-se-va întru nestricăciune, samănă-se întru nemărire, scula-se-va întru mărire, samănă-se întru slăbiciune, scula-se-va întru putere, samănă-se trup sufletesc, scula-se-va trup spiritual“. (I. Cor. 15). Așa cum biruința Lui este veșnică, așa veșnică va fi fericirea noastră, după ce ni-se va da „cununa cea nevestită a mării“. — Cât de mult trebuie să crească deci nădejdea în inimile noastre și să stăna pentru câștigarea „cununii nepieritoare“.

2. Ni se vor întâmpla toate mărirea noastră, pentru că Hristos este cauza învierii noastre. El este acela care prin propria pământeală, prin propria iubire ne șterge păcatul nostru, și ne va șterge și umbra pedepsei pe ne apasă. El este acela care a călcat pentru totdeauna moartea sufletului nostru. El a răscălat și moartea lui trupească și tot El va răscăla și moartea noastră trupească, dându-ne prin puterea Sa plinirea desăvârșită a ființei. — Cât de mult va trebui să stăm deci încă din viața aceasta sub acțiunea lucrării darului Său, chiar dacă țările ar dispărea și dacă oamenii s'ar prăbuși, chiar dacă pământul s'ar deschiide și dacă moartea ne-ar asupri, chiar dacă toate plăcerile lumii acesteia ne-ar isprăvi. Isus e Izvorul nostru de viață: cine ne va răscăla de dragostea Lui?

3. Va face El minunile Sale întru noi ca răsplată a pătimirii noastre pentru El. Dacă suntem fii, suntem și moșteni ai lui Dumnezeu și împreună moșteni cu Hristos, și împreună să și fim măriți. — În ziua învierii ne umple bucuria Domnului de atâta bucurie, încât să ne copleșească toate puterile, și să nu ne mai tulbure necazurile acestei vieți peste cari trebuie să trecem, pentru că „nu sunt vrednice patimile vremii de răscăla de mărirea ce se va arăta întru noi“. — Știm că toate cele ce ni se întâmplă cu

Pe drumul Emausului

Când o durere mare ne învăluie în nefericiile ei reci, inima, sărmana, ni-se umple și ea, de fiorii sfârșelii, și descurajarea se înstăpânește greoaie, strivitoare, asupra noastră. Credințele nestrămutate de altădată ni-se par visuri vechi, destrămate, iar viitorul ne înspăimântă cu spectrele-i sumbre, prinse în vălmășală haotică. Ceasurile de suferință crâncenă și întunec aduc pe buze acel amar și desnădăjduit: „Ci noi nădăjduim“ al celor doi ucenici ce plecaseră din Ierusalimul pătimirilor lui Isus Nazarineanul și călătoriau cu inimile stășiaste, spre Emaus. Nu-și uită, însă, ceriul de cei îndurerați. Nici Răstignitul înviat de ceice sufăr cu gândul la El. Li-se alătură, pe calea pătimirii, și picură lumină, mângâiere și tărie în sufletele lor. Cum spun Scripturile că a făcut cu cei doi cari l-au rugat atât de duios: „Rămâi cu noi, căci de-cuseară este și s'a plecat ziua...“ (Lc. 24, 29). Și cum atât de mare lipsă avem și noi Români să-l avem aproape în ceasurile de întunec prin cari tocmai trecem. Mai ales de când cu Vineria răstignirii noastre din Septembrie trecut.

1. Cleopa și tovarășul său de drum vorbiau între ei, pe cale, de ceea ce se petrecuseră cu Isus. Toate celelalte întâmplări ale zilei, privind pe alții și chiar pe ei înșiși, sunt spălăcite în ochii lor. Nu le atrag luarea aminte. Nu-i preocupă. — Noi ne pierdem, de atâtea ori, vremea, cu pălăvrăgeli păcătoase. Discutăm câte 'n lună și soare. Cu mai multă ori mai puțină pricepere. De multe ori fără nici o pricepere. Cântărim, măsurăm, coasem și descoasem nimicuri. Ascultăm bârfeli. Dăm drumul, cu nemiluita, la judecăți pripite. Ne trecem viața în „lucrături“ împrumutate. Pentru problemele mari, serioase, ale mântuirii abia de ne mai rămâne timp. Hristos Domnul și opera lui, Biserica și sf. taine cu toate minunile lor, harul ceresc și capodoperile Spiritului, căile mântuirii și mijloacele de promovare a intereselor lui Isus care, oricum, are mai mult drept asupra singuraticilor și asupra neamurilor decât cutare dictator, nu prea ocupă loc în vorba noastră atât de fără cruțare cheltuită. — Cum să-l atragă, atunci, pe Răstignitul înviat, persoana noastră, familia,

știirea lui Dumnezeu ni se întâmplă, și să ne păstrăm pacea în siguranța că „celor ce iubesc pe Dumnezeu toate li se lucrează spre bine“. (Rom. VIII).

Iată cum se va lărgi împărăția lui Hristos în lume prin pilda, prin patima și prin pacea noastră.

întrunirile, lumea noastră care l-a dat uitării? Câteva cuvinte ocazionale, câteva articole de sărbători, câteva festivități religioase cu prea pământesc tâlc, nu schimbă realitatea tristă în sine și în urmările ei pentru noi toți: Hristos nu-i cu dor dorit în mijlocul nostru.

2. Necunoscutul care li-se alătură celor doi și care nu-i altul decât însuși Domnul, după ce le ascultă spovada, îi muștră: „O nepricepuților și zăbavnici cu inima ce sunteți... nu trebuia oare ca Hristos să pătimească acestea și (așa) să intre întru mărirea sa?“ (Lc. 24, 25—26). — Asprimea se împacă foarte bine cu blândețea. Cel vinovat nu poate lua în nume de rău dojana îndreptățită. Cei doi priviau totul: oameni și fapte, vremuri și întâmplări, prin prisma unor înguste vederi omenești, cu nesocotirea Proniei cerești, care veghează îndeosebi la răspântii de istorie din viața neamurilor. Ei visaseră o împărăție lumească, în frunte cu Mesia atotbiruitor, înconjurat de oștiri evreești. Și acum totul se năruise cu tragedia de pe Calvar. Iată „astăzi merge pe a treia zi de când s'au petrecut acestea“. (Lc. 24, 21). Asta-i ceea ce-i sdrobește. Mântuitorul le înalță însă privirile spre zări suprapământene, în lumina cărora caută să vadă viața și cursul ei. Biata inimă omenească se teme de Cruce și de îndemnul Răstignitului de a pași în urma lui, fiecare purtându-și zilnic crucea sa. E taină adâncă ceea ce li-se destăinuie, dar e adevăr divin: Hristos trebuia să pătimească, și numai așa avea să intre întru mărirea sa. Și ca El trebuie să facă dureroasa Cale a Crucii toți câți o să ajungă în slăvile de lumină ale biruinței mari și finale. Singuratici și neamuri sunt supuși aeeleiași legi. Neamul nostru, ajutat de Dumnezeu să ajungă o vreme pe căile cu soare ale libertății, vedem că-i din nou aruncat de forțe vrășmașe pe drumul pătimirii. A uneia din cele mai cumplite pătimiri, în cari, de altfel, e atât de bogată istoria sa. Să desnădăjduim? Nu. Să ne curățim simțirile și să rugăm pe Atotputernicul ca, odată ce, așa se vede, a trebuit să pătimim și sfășierea aceasta, să treacă dela noi cu degrab, și să intrăm, purificați, pe planul înălțimilor ce ne vor fi hărăzite sub soare.

Hristos a înviat! Cei doi drumeți, norocoși și în nenorocirea lor, l-au văzut cu ochii și au alergat numai decât să ducă vestea cea bună fraților. — Să nu fim nepricepuți și zăbavnici cu inima a crede în apropiata înviere a neamului. Vestea aceasta s'o purtăm dela frate la frate. Și nu alta.

Dumitru Neda

Cuvinte arhieresti

I.

Bucurile sfinte ale Maicii Domnului, tălculite de I. P. S. Sa mitropolitul ALEXANDRU

... Nu prea mult după miezul nopții, răsună în aer o cântare lină și dulce ca de glasuri cerești. Chilioara-i devine clară și luminoasă, părând că micuța-i lampă nici nu mai dă lumină. Iată-L că vine, iată de față stă Mântuitorul cu mulți îngeri și cu părinții din legea veche cari salută cu respect pe Maria și i-se închină Ei smerit. Mântuitorul apare în toată splendoarea trupului înviat, în haină orbitor de albă, cu față senină, veselă, frumos, plin de glorie și bucurie și o salută cu toată căldura inimii sale. Ea-i cade numaidecât la picioare și-l adoră și exclamă mișcată de fericire întrebându-l de este El aievea. „Da eu sunt dulce mamă” răspunde Mântuitorul. „Am înviat și am venit eu însumi să ți-o vestesc”. Apoi o ridică cu multă gingășie și o îmbrățișează, lipește fața ei de a sa și o strânge la inima-i divină. În acelaș timp o înalță la o minunată clarvedere și trăire a dumnezeirii și omenirii sale, ca niciodată până acum, așa că mama Domnului e inundată de bucurie nevisată și de fericire cerească.

Nimeni deci nu a gustat și nu gustă bucuria învierii ca dânsa. Mântuitorul îi răsplătește astfel chinul amar ce-l avusese la moartea lui. Apoi mama și Fiul se așează la masă și mama contemplă cu indescritibilă dragoste și bucurie fața-i sfântă și mâinile Lui. El îi arată ranele atât de groaznice odioasă, care acum sunt atât de plăcute la vedere și strălucesc cu farmec blând și dulce. Ea-l întreabă dacă cumva a dispărut acum toată durerea și nu mai suferă? Iar El răspunde: „Mamă, pe care te venerez, orice durere este departe de mine. Totul a dispărut și eu nu voi suferi ceva-și asemenea niciodată”. Și ea se bucură și-L laudă pe Domnul

că i-a redat pe Fiul. Și conversară încă multă vreme, și El îi descoperi, că va mai petrece încă mai lungă vreme pe pământ până ce se va înălța în sfârșit la Tatăl. Ii povesti ce are încă de făcut și de împlinit aci spre zidirea bisericii și-i indică partea ce va avea-o în toate acestea. Ea-i mulțumi simțit și se bucură pentru noi, și-i recomandă pe apostoli, pe Petru, Ioan și pe Magdalena, rugându-l să-i mângăie pe toți, întrucât pătimiseră așa de mult pentru El.

Iată cum se petrecu praznicul de Paști din prilejul învierii Domnului, pentru Maria, Maica Sfântă a lui Isus.

Iubiți Frați și Fii, Maica Domnului a avut un praznic luminat al învierii pentru că credința-i era *vie* și nădejdea-i *sigură*. Al doilea pentru că *doru-i* după Isus era *mare și fierbinte dorința*. Dorința-i sfânta după Isus o întrecu pe cea a patriarhului Iacob după Iosif și a lui Tobia după fiul său. Al treilea pentru că *rugăciunea-i* era atât de *intimă* și atât de *plină de ardoare*.

Să avem și noi, sau mai bine zis să fi avut și noi, Iubiți Fii, aceleași sentimente și atunci bucuria noastră la Invierea Domnului va fi după chipul și asemănarea bucuriei Maicii Domnului.

Deocamdată să-l imităm și noi pe ingerul care a strigat către cea cu dar dăruită: curată fecioară, bucură-te, și iarăși zicem: bucură-te: că fiul tău a înviat a treia zi din mormânt și pe morți i-a ridicat; și să-i invităm pe toți, pe toată lumea, să se bucure împreună cu Fecioara maica Domnului: *po-poare, bucurați-vă!*

II.

Pilda Mariei Magdalena ni-o explică P. S. IOAN al Lugojului

[...] Când L-au văzut pe Domnul așezat în mormânt nou și frumos îngropat, femeile cele evlavioase pleacă acasă. În drum, ele

dau încă de bolți deschise, și cumpără ele niște miresme frumoase, ca, îndată ce va trece ziua sâmbetei, când nu era voie să lucre, căci asta era duminica Jidovilor să meargă din nou la mormânt, și să ungă trupul Domnului. După ce au petrecut ziua de sâmbătoare în evlavie, cât ce s'a isprăvit ziua sâmbetei, la apusul soarelui, ele meargă din nou la prăvălie, mai cumpără alte miresme, le gătesc frumos, și încă fiind în nec, pleacă la mormânt, unde sosesc când răsărea soarele. Când au sosit la mormânt, au văzut piatra răsturnată de pe mormântului, în care intrai ca într'o căsuță iar mormântul gol, fără de trupul Domnului. Isus. Maria Magdalena într'un suflet alergă la Petru, de care știa, că va fi căpetenia apostolilor, și la Sfântul Ioan, despre care știa, că îl iubea Domnul mai mult, pentru căpetenia vieții, și le duce vestea cea tristă. A ceștia doi vin la mormânt, văd și ei, și pleacă acasă.

Dar dragostea Mariei Magdaline față de Domnul e mai mare. Pe când celelalte femeii au plecat la casele lor, căci aveau de lucru, Maria Magdalena, nefiind căsătorită, alergă din nou la mormânt. Ea șade în fața mormântului, se uită la mormântul gol, și plânge fără să-și poată opri lacrimile, ce le văd pentru că nu a aflat trupul Domnului Isus. Vede doi îngeri în mormânt, cari o întrebă: „Femeie, de ce plângi?” Iar ea le spune: „Pentru că au luat pe Domnul, și nu știu unde l-au pus”. Auzind niște pași dela spate, Maria Magdalena își întoarce capul, și vede pe cineva, pe care ea îl crede că este păstorul grădinei. Inima ei este plină numai de durere pentru că nu poate arăta Domnului iubirea prin ungere cu miresme, și nu se gândește la altceva. Ea crede, că toată lumea are aceeași dragoste față de Mântuitorul de aceea, ea crede, că și acest om nu se gândește la altceva, decât la Domnul Isus. La întrebarea acestui om: „Femeie, de ce plângi? Pe cine cauți?”. Ea răspunde: „Doamne, de l-ai luat tu, spune-mi, unde l-ai pus, și-l voi lua eu”, ca să-i fac o îngropare

FOIȚA „UNIRII”

M i y a

Cine nu o cunoaște ar putea crede, că este vorba de vre-o artistă de cinema, ori de vre-o altă Miya, care înveselește publicul din Capitală cu cântecele și ariile ei sonore.

Nu. Miya de care este vorba în rândurile de mai jos, este altă Miya. Nu-i nici artistă de cinema, nici cântăreață, dar tot artistă, și încă din București. Este o domnișoară mai în vârstă, de statură puținel mai mică decât mijlocie, și brunetă. Mersul îi este sprinten, cărui fapt se datorește prezența sa pretutindeni.

Cine nu o cunoaște pe Dșoara Miya? Nu este preot român unit, care să fi dat prin București, ori catolic din București, să nu o cunoască. Ea este mereu prezentă, în timpul liber, pe la vre-una din bisericile ori capelele române unite din Capitală. Zic, timpul liber, fiind dânsa și profesoară la una din cele mai alese școli de fete din București.

Domnișoara Miya, prin originalitatea ei, s'a făcut cunoscută în toate cercurile preoțești din centrele noastre bisericesti: Blaj, Cluj, Oradea, Lugoj, și poate chiar și Baia Mare.

Prin rândurile de față, am crezut, că e bine să fie cunoscută și de altă lume, care dacă i-ar călca urma, în măsură cât de mică, biserica noastră din Capitală ar fi departe de tot în nizuințele ei. Mai mult, pilda ei ar putea fi urmată, chiar în alte centre bisericesti, de atâtea ființe, cari își cheltuesc energia și avutul pe altă cale.

Această Domnișoară, aprinsă de o dragoste nețărmurită față de blândul Isus, și de dorința de a vedea cât mai aproape de biserica lor pe Românii uniți din Capitală, acum sunt opt ani, a intrat în sânul acestei biserici. Și de atunci mereu, mereu, fără oboseală, cheltuind sănătate și avut, a sprijinit ca nimeni altul nizuințele preoților români uniți în pastorația credincioșilor lor de pe malurile Dâmboviței, și chiar din alte părți.

Și nu este fătă interes cunoașterea faptului, căruia se datorește zelul depus de ea în ogorul întelenit al bisericii noastre din București.

Primele licăriri de lumină ale catolicismului i-au deschis ochii chiar în cetatea eternă, la Roma. Intoarsă în țară, a căutat să cunoască mai de aproape miresmele, bucuriile și dogmele bisericii catolice. Aceste le-a avut dela un preot catolic, neromân de sânge, dar care ne-a iubit țara și neamul și care în interes de serviciu, se află acum departe, peste țări și mări, propovăduind

crezul catolic printre conaționali săi. — Așezat preot de seamă, după ce a inițiat pe Dșoara Miya în tainele și învățăturile credinței catolice, a trebuit să decidă, la cererea ficei sale sufletești, hotărâtă să îmbrățișeze catolicismul din biserica cărui rit are să facă ea parte. — Și iată strălucirea manifestează în trei rituri. — Și iată strălucirea preotului mare, care nu urmărea decât mântuirea ficei sale sufletești, mărirea lui Dumnezeu, binele bisericii și al neamului românesc în vederile și dorințele mereu accentuate ale urmașilor Sf. Petru, Papii dela Roma.

„Domnișoară Miya, îi zicea el, Dta voastră să îmbrățișezi catolicismul, nu poți, ca să mănâncă, decât sub forma (ritul) de biserică română unită. În aceasta formă îți poți mântui, la fel, sufletul, dar vei fi de mai mult folos Românilor, și totodată satisfaci o dorință pie a Sf. Părinte dela Roma, care a fost odată a accentuat, că acatolicii devenind catolici, să rămână în biserica de rit națională dacă este. Afară de aceasta, copila mea, sufletul acesta, nime și mai ales părinții Dta voastră nu-ți vor putea reproșa, că te-ai instrăinat de ei.” — Cuminte sfat. Și adevărat.

Domnișoara Miya l-a urmat întocmai. Părintele duhovnic a avut dreptate.

Până când alte suflete cucernice, mulțumite pinse de un întreg complex de motive, mult mai din ele nejustificate, desfășoară vie activitate

La frații de „dincolo”

Dacă doriți să știți, cum se călătorește azi în Ardealul cedat Ungariei, vă spun că într-o după masă, la Pesta, m'am dus la gara centrală (Keleti). Acolo am studiat itinerarul și legăturile. După un studiu de 2 ore am plecat amețit la cap și cu hotărârea de a nu vizita decât Baia-mare, Clujul și Oradea. De Târgu-Muraș nici vorbă nu putea fi, atât de complicată era călătoria, pe lângă alte riscuri. Așa că după 2 zile petrecute în capitala țării — unde, ca în orice capitală, se mișcă omul mai ușor — într-o seară am luat trenul de Ungvár și dimineața la Satu-Mare am trecut în cel de Baia-mare.

Tren personal, firește. Este un singur accelerat, un motor, „rapidul de Moscova”, dar nu are legătură spre Baia-mare. În schimb, are legătură spre Dej—Bistrița. Cine și-ar închipui, că azi nu mai e linie principală Budapesta—Oradea—Cluj, ci: Bpesta—Debrețin, Carei—Jibou—Dej—Bistrița, de aici cu autobuzul la Reghin—Tg.-Muraș! Intre Budapesta—Cluj este un singur tren personal, care face 18 ore.

Cu trenul meu am sosit pela amiazi la Baia-mare. Fiindcă distanța de vre-o 60 km., între Satu-mare—Baia-mare se face cam în 4 ore, la gară iau o birjă și-i spun birjarului: la Episcopie! Ii spun românește; până aci n'am vorbit românește, decât cu Românii la Pesta. Pe acesta nu-l mai întreb dacă e român, presupun că știe românește. Când mă dau jos, întreb prețul; și fiind mai scump decât taxiul la Pesta, îi fac o observație, la ce băiatul îmi răspunde: „Apoi domnule părinte, decând au venit Ungurii aceștia, toate s'au scumpit!” (El nu știe, că de atunci și la noi toate s'au scumpit, poate mai mult decât aiurea).

Dacă-i vorba, am sosit chiar bine, pe amiază. La cancelaria diecezană doi canonici, cu canceliștii, își spun ultimele povești. Sus în apartamentul său, practic amenajat (decând

am fost ultima oară pe aci), Exc. Sa Episcopul Alexandru Rusu e tot cum îl știți: vioi, energetic, bine dispus. Din primul moment, până la despărțire, te ține sub farmecul personalității sale, așa cum l-am cunoscut acum 38 ani, când am călătorit împreună la Teologie dela Simeria până la Budapesta.

Dar cum aș putea descrie sentimentul cu care am întâlnit pe ai noștri de dincolo? Nu sunt decât 7 luni de despărțire, și gândiți că e o epocă întreagă! Trăim în două lumi deosebite, la o distanță epocală una de alta!

Imi amintesc: la 1922 încă am vizitat pe frații noștri rămași în Ungaria. Eram puțini: eu am fost la cei din Bătania, în jud. Cenad. Atunci Ungurii erau bucuroși, că au Români în țara lor; ar fi voit să aibe cât mai mulți, ca să arate lumii cât sunt ei de toleranți față de cei de altă limbă. Regretatul Iosif Siegescu îmi spunea că guvernul i-a oferit un loc în parlament ca la reprezentantul Românilor; cei din jud. Cenad îmi spuneau că erau gata să-l aleagă, decât că el a refuzat. Acum? Arbitrajul dela Viena le-a impus Ungurilor egal tratament al Românilor cu al celorlalți cetățeni ai țării; conții Teleky, Csáki și declamau în afară, așa ceva. Dar în realitate, Ungaria de azi stă pe bază rasistă, însă de fals rasism, nemulțumindu-se cu rasa proprie, ci tinzând la asimilarea tuturor nemaghiarilor. Chiar Duminecă 30 Martie a fost la Satu-mare inaugurarea consiliului județean. A luat parte și contele Teleky și a vorbit acolo, ca localnic. Dar a vorbit atât de nenorocit, încât dădea de gândit; el nu mai recunoaște naționalității, decât națiune maghiară...

Moartea, ce și-a ales acest bărbat de stat, a fost interpretată de unii ca falimentul politicele urmate.

Potrivit scopului vizitei mele, P. S. Rusu îmi comunică, cumcă Biserica noastră de acolo

cum i-se cuvine, dacă nu a putut fi lăsat în acest mormânt.

Maria Magdalena nu era săracă, ea ar fi pregătit Domnului un mormânt și mai frumos, și l-ar fi îngropat și cu mai multe și cu mari dovezi de dragoste.

Omul, care vorbea cu Maria, în cea dintâiu clipă, nu a fost cunoscut de ea, deși ea îl cunoștea foarte bine. Dumnezeu a lăsat ochii ei în acel moment ca să vadă, dar le-a apărut puterea de a-și aduce aminte, oare de unde cunoaște ea această față?

Auzind vorbele și plânsul ei, și citind pe focul inimii ei, Isus, căci acesta era grădinarul presupus, îi zice pe nume: „Marie?” Dint'odată, parcă niște solzi cad de pe ochii ei, și-l cunoaște pe Domnul iar urechea ei aude și cunoaște glasul. Un val, ce nu-l poate aprinde, îi năvălește în toată ființa ei, și după ce-i zice: „Invățătorule!”, ea vrea să se arunce din nou la picioarele lui Isus, să le spele cu lacrimile ei, și să le șteargă cu părul capului ei. Dar Isus o oprește, și-i zice: „Nu te atinge de mine! Ci mergi la frații mei, și le spune” că am înviat, și că tu ai vorbit cu mine. Nu ceea ce ne place nouă este totdeauna plăcut lui Dumnezeu. Ea avea să facă acum un lucru mai mare: să vestească învierea Domnului la apostoli, și să-i întărească credința, căci bieții de ei stăteau cu ușile închise, și nu știau nici măcar atâta, de via Domnul. Maria a împlinit această poruncă (Ioan 21, 17), dar nici pe ea, nici pe alții, cari le-au vestit învierea Domnului, n'au voit apostolii să-i crează (Marcu 15, 11, 13).

Pentru atâtea dovezi de dragoste cea mai sfântă, cea dintâiu persoană, căreia i-se arată Domnul după înviere, (de sigur, după ce se arătase mai întâiu Sfintei Sale Maice, doar eu numai Maria a fost cea mai bună mamă, și Isus a fost cel mai bun copil), a fost Maria Magdalena (Marcu 16, 9). Numai după aceea vin celelalte arătări. Învierea Domnului aduce doar bucurie numai celor ce îl iubesc pe Domnul, și cu cât e iubirea cuiva față de Domnul mai mare, cu atâta și bucuria, ce i-o dă Domnul de Sfintele Paști îi va fi mai mare.

cheltuind eforturi și avut, printre catolicii nemurimani ca etnicitate, Dșoara Miya se trudește, deargă, cheltuiește, dorind să vadă strălucind și progresând pe Românii uniți și biserica lor, la locul întâiu. Și asta fără a prejudicia câtuși de puțin interesele bisericii catolice de alte țări.

Și Dșoara Miya are dreptate. — Până când există puzderia de copii neinstruiți și săraci prin suburbiile capitalei, aparținători bisericii române unite, apoi droaia de muncitori și oameni de serviciu, servitori și servitoare, cari au nevoie de sprijin, în toate privințele, credem că este mare greșală, ca un român ori româncă să activeze în alte țări decât ale bisericii române unite, și pentru alți credincioși decât români uniți, când ceilalți catolici dispun de atâtea alte mijloace mult superioare pentru ridicarea condiționalilor lor.

Unde ar fi biserica română unită, dacă românii acatolici convertiți, mulți puțini, câți câți s'ar fi încadrat ori se vor încadra pe lângă în sânul acestei biserici!?

O singură persoană, și încă din înalta societate bucureșteană, a înțeles acest lucru și a avut curajul, chiar înainte de războiul mondial trecut, să intre în sânul bisericii române unite, căreia i-a făcut cinste prin scrierile și curajul său, cu care și-a afirmat în fața lumii și oricând convingerile, fără să se suture câtuși de puțin simțemintele bisericii su-

rori, din care făcuse înainte parte. — Este catolic convins și pe față, neputându-i-se reproșa nimic, nici chiar pentru faptul că ține morțiș, și câteodată, se pare, chiar din cale afară prea-prea, la formele și ritul oriental al bisericii noastre. *)

Domnișoara Miya este a doua persoană, și întâia ca femeie, care s'a încadrat viu și activ în sânul bisericii române unite. Merită toată cinstea și mulțumirile factorilor competenți, apoi deosebită atențiune din partea credincioșilor bisericii române unite. Fie-ne permis a face aici o mică reflexie.

Păcatul multora dintre Români stă în boala *esteromantei*. Și asta nu numai pe teren bisericesc, ci chiar cultural, economic și național. Ca și când la noi n'ar mai exista nimic bun și frumos. Și, Doamne, ce tezaur scump zace în acest popor încercat de Dumnezeu; de cele mai multe ori pentru păcatele alor săi.

Iată o dovadă. În ce privește ritul bisericii orientale, bizantine, marele arheolog Marucchi dela Universitatea din Roma avea cuvinte atât de elogioase încât ridica în slavă ceremonialul bisericii bizantine. Iar despre latini, latin fiind el însuși, afirma palam et publice, că au ciopărtit mereu, sub diferite pretexte, odăjdiile sacre încât abia se mai pot menține pe preot. Și, poate s'ar mai găsi

*) E vorba de M. Theodorian-Carada. - N. R.

de aceia cari ar mai tăia, dacă nu le-ar fi frică că ar aluneca și ar cădea odăjdiile de pe ei.

Scurt și la înțelesul tuturor: să îndrăgim ce este al nostru, și să nu ne deprecieăm noi înșine.

Revenind însă la obiect, Domnișoara Miya este bună, dar ca să fim drepti trebuie să spunem, că-și are și păcatele ei. Din fericire, aceste păcate sunt lesne iertătoare, ori din capul locului nu sunt de a se considera păcate.

Nu odată, în discuții, vizând desfășurarea mai rapidă și mai promptă a activității bisericești și a carității creștine, în cadrele parohiilor noastre din București, se supără, mutându-și centrul de activitate la o altă biserică română unită din cuprinsul Capitalei, ca să revină mai târziu, căutând să lucreze cu aceeași râvnă. Și de aici toată supărarea.

Este însă bună, devotată și de o hărnicie fără pereche.

Altădată se supără, când i se pune frâu zelului din cale afară prea mare, în privința ofrandelor ce le face. „Dșoara Miya, — îi spunea un preot — mai vezi-ți și de necazurile Dtale, și nu te munci numai pentru alții! Dumnezeu nu așteaptă să facem eforturi supraomenești pentru cauza lui și a altora”.

Intr'una din zile, după dezastruosul cutremur din anul trecut, Dșoară Miya a recunoscut adevărătatea spuselor aceluia preot

și-a organizat aparte operele misionare și de acțiunea catolică (Propagarea credinței, sub presidenția Rev. Cosma Avram dela Cluj, U.M.C. își are acolo întreg comitetul, afară de Păr. Gârleanu, al cărui loc l-a luat P. Celante; Agru sub presidenția d-lui N. Peculea). Asta, pentru a se putea da răspunsul convenit respectivelor organizații catolice din Ungaria, cari dela început s'au interesat de Biserica noastră!

De altă parte e bine să se știe, că dacă Episcopatul nostru ia parte la ședințele sf. sinod al Episcopatului catolic (numite „conferințe episcopale”) din țară, o face pentru motivele și în sensul unei declarații citite la prima ședință, și care declarație e bine să fie cunoscută și la noi. O reproducem după circularul IX 1940 al Episcopiei Maramureșului:

„In numele celor trei eparhii gr.-cat. române anexate Ungariei, respectiv a episcopilor acestora, mulțumim înainte de toate din inimă Eminenței Sale Domnului Cardinal-primat pentru bunăvoința plină de atenție, de a fi recunoscut, prin a-i fi invitat la această conferință episcopalească, situația de drept public a eparhiilor lor și de a-și fi manifestat, prin înglobarea lor pe față în comunitatea catolică, înalta hotărâre că vrea să-le ajute efectiv să fie recunoscute și din partea statului ca atari, și să fie înzestrate, în consecință, cu drepturile și privilegiile ce le compet.

Premiind aceasta, și recomandând bunăvoinței întregului înalt cor episcopal interesele religioase și bisericești ale românismului gr.-cat. al țării, avem datoria elementară de a face declarația principiară, că fiind încă sufragani ai mitropoliei de Alba-Iulia și Făgăraș, ne socotim părtași ai privilegiului acestuia: de fi supuse direct Sfântului Scaun al Romei.

Cu declararea pe față a acestui punct de vedere juridic, nu vrem altceva, decât ca prezența noastră aici să nu prejudice, în nici un chip, raportului nostru față de Sf. Scaun, și ca acestuia să i se asigure libertatea deplină, scutită de orice restricție, în hotărârea sa referitoare la viitoarea noastră situație în organizația bisericească. O dovedește aceasta și prezența noastră de bunăvoie aici, care nu este numai un act de curtoisie față de înalta persoană a Eminenței Sale Cardinalului-primat, care ne-a chemat, ci și expresiunea sinceră a gândului că, în temelul iubirei cristice a Bisericii, suntem gata a ajuta cu toate puterile, ca românismul ce trăiește între hotarele statului ungar — în 80 la sută credincioși de ai noștri — să găsească calea dorită de toți cu ardoare, a unei înțelegeri cu poporul maghiar și a unei pașnice conlucrări în spirit catolic, menite a servi binele patriei comune.”

Prima propoziție din această declarație își are tâlcul ei. Episcopii noștri de fapt erau recunoscători cardinalului primat, că față de anumite manevre politice maghiare i-a invitat la conferință pe toți episcopii români-uniți, nu numai pe Exc. Sa Hossu. — Incolo manevrele ce se fac cu recunoașterea episcopiei Maramureșului (a cărei titular nu a fost declarat încă de membru al casei magnaților) și cu cetățenia Exc. Sale Frențiu, au ca scop anumite concesiuni, desigur, în favoarea unei alte episcopii de rit oriental.

Episcopia respectivă s'a și pus pe lucru, dorind să pătrundă cât mai adânc în corpul neamului nostru. Aici însă s'a adevărit că Roma este o puternică cetate a noastră!

Și dacă nu prin directa detașare dela episcopiile noastre, parohiilor române li-se face mizerii prin pretenția de a se oficia, sau cel puțin a se predica și catehiza în limba maghiară; în fine prin trecerile în masă la religia ungurească. Toate acestea le aflăm din pomenitul circular al Exc. Sale Alex. Rusu, în care comunicatul No. 5605 d. 12 Dec. 1940 intitulat „In fața situației” se pun la punct categoric anumite adevăruri, asupra cărora se spune că Exc. Sa și-a permis să facă demersurile necesare unde a fost de lipsă.

Cu privire la trecerile în masă la ritul latin, e interesant ceea ce se arată în acelaș comunicat: că „favorizată, sub raport de măsură civilă, de nenorocita lege românească, după care riturile osebite ale aceluiaș cult catolic sunt socotite ca culte aparte — admițându-se „trecerea” dela un rit la altul, — mișcarea aceasta are, sub raport bisericesc, o greutate cu totul specială... S'a lămurit a nume, că preoții latini din părțile unde s'a pornit mișcarea, sunt amestecați, ce-i drept, în chestiune, dar amestecul nu (? ! N. B.) este a se atribui râvnei de a ne cuceri credincioșii, ci aceleia de a nu-i lăsa (!) cum se afirmă că ar fi altfel, în primejdia — să treacă la reformați... De fapt se spune că uniții — cum s'a citit altfel în „Unirea” — trec la rom. catolici, ortodocșii la reformați. „Rămâne însă a se vedea — firește acolo unde se mai re-

curge la aranjamentul bisericesc — din caz în caz, cât este în atari cereri intimidarea provocată de spectrul pierderii slujbei și a pâinei — element care sperăm, zice Exc. Sa, să fi încetat, ori să fie măcar pe cale de înceta — și câtă este dorința reală și motivată (care singură contează efectiv) de a-și părăsi ritul strămoșesc răsăritean”.

De fapt, spectrul îngrozitor de a-și pierde pâinea ca român — se spune că au fost concediați nu numai funcționarii, ci și muncitorii dela întreprinderile particulare — este un agent puternic la mișcările ce atât întristează inima Preasfințiților noștri de dincolo. Într'un oraș de reședință episcopalească, unde în Dumineci și sărbători e plină biserica la 3 liturghii și succesive și la vecernie, abia la credincioși s'au găsit cari să ceară catehizarea copiilor lor în românește!

Ca să vorbim și de pâinea preoților, vom aminti, că pe luna Martie i-s'a dat fiecărui preot din cura animarum un avans de 150 pengö lunar, și în 2 Aprilie s'a ținut o ședință a comisiunii congruale, cu reprezentanții episcopilor noastre, pentru a se stabili cum să se calculeze venitul local. După aceasta va urma punerea în curs a salariilor, cari par a fi destul de potrivite, cu adausurile de familie și cu gradațiile. Dacă se va face cum s'a făcut cu sporul pe Martie, salariile se vor da direct la preoți, cu evitarea Episcopiei, ceea ce va îngreuna mult anumite aranjamente, cum este ajutorul momentan ș. a.

Centraliștii încă nu au primit nimic, nici episcopii; aceștia nu primesc nimic nici ca senatori, fiind considerați ca „mari proprietari”. În realitate, episcopului de Baia-mare i-s'a luat sesia cu care fusese împroprietărit, episcopiei de Oradea i-au rămas averile în România.

Despre luarea sesilor parohiale luăm cunoștință tot din pomenitul circular al Exc. Sale Alexandru Rusu. Sub regimul militar, la cererea foștilor proprietari, li-s'au restituit proprietățile, chiar și dela țărani; dar contele Teleky ar fi declarat aceste măsuri de ne-

„Dumnezeu m'a pedepsit — spunea ea — avariindu-mi casa prin cutremur, ca să mai cheltuesc și pentru mine ceva. Am făcut-o și asta, și acum iar o să o iau din loc, în direcția apucată mai dinainte, convinsă fiind, că așa îi place lui Dumnezeu”.

Îți stă mintea în loc, când vezi de ce este capabilă o persoană, care vrea să se dedice unui scop sublim.

Dar să schițăm puțin din activitatea acestei lice devotate bisericii noastre:

1. Dela început a căutat să înzestreze bisericile și capelele noastre cu odăjdii și alte utenzilii sacre. Timp de opt ani a donat:

a) Odăjdii complete 20 buc. 8 stihare, 1 potir, 1 cruce: 88.000 lei; — b) 10 fețe de altar, 2 învelitoare de altar, 4 covorașe, 9 înghenunchiere, 2 candelabre foarte scumpe: 45.000 lei; — c) Contribuții personale pt. diferite așezăminte catolice, de toate riturile 87.000 lei; — d) Donează o cuvertură specială, care pusă la loterie a adus bisericii venitul cu care s'a pus temelial caselor parohiale dela parohia a 2-a din București: 180.000 lei; — e) La stăruința ei, persoane cu tragere de inimă au donat bisericii noastre obiecte în valoare de 60.000 lei. Total: 460.000 lei.

2. A colectat sume importante dela prietini și cunoscuți pentru ajutorarea bisericii și a slujbașilor ei, cifrându-se până la suma de lei 40.000.

3. A ostenit la curățirea casei Domnului, la toate sărbătorile mai de seamă de peste an și cu prilejul atâtor fastivități.

4. Ani dearândul s'a ocupat de instrucția religioasă a copiilor de curs primar, îngrijindu-se să fie spovediți și împărtășiți la anumite intervale. După participarea acestora la sf. liturghie, supraveghiați de dânsa, iarna și vara, pe timp de ploaie ori cu soare, când la parohie nu se putea, îi conducea la o școală anumită pentru a primi instrucția religioasă.

5. Câți săraci n'au simțit, apoi, mâna binefăcătoare a Dșoarei Miya?

Să nu mai vorbim de cei neputincioși dela locuințe ori spitale. Contribuțiile dela punctul 3—5 se ridică la suma de circa una sută mii (100.000) lei.

Prețuită în bani, jertfa materială a acestei ființe, pentru biserică, fără a cumpăni eforturile fizice și strădaniile ori sbuciumul sufletesc, se urcă, în opt ani, la frumoasa sumă de lei 600.000.

Judece orișicine, dacă merită sau nu acest suflet desinteresat și devotat atenția și recunoștința conducătorilor bisericești? Credem, că da. — Cinste ei și părinților săi buni, cari deși acatolici, n'au căutat s'o împiedecă, văzând că lucrează pentru Dumnezeu și cauza lui. Tatăl ceresc și pentru aceasta va vărsa haruri imbelșugate, acum la adânci bătrânețe,

peste acești părinți înțelegători și iubitori de Dumnezeu, în felul lor.

Dacă mulți dintre credincioșii noștri din Capitală, și de airea, s'ar sesiza, și ar contribui cu cât de puțin pentru propășirea bisericii, astăzi am fi departe.

Cine a trecut prin București și a asistat la liturghiile din str. Polonă, de pildă, a putut vedea cu ochii, că deși se servesc în Dumineci și Sărbători câte trei liturghii, biserica este neîncăpătoare, trebuind de atâtea ori să se slujească sub cerul liber, în curtea bisericii.

Și este dureros, că după 23 de ani, noi Românii Uniți, respirând aerul libertății, pe pământul scump al României, fie din vina noastră, fie din a altora, n'am reușit să avem o biserică suficient de încăpătoare în Capitala țării. Nu mai amintim de cei din alte centre, cari n'au nici preot, nici lăcaș de închinare. — Cu puțină bunăvoință și mai mult spirit de jertfă, din partea credincioșilor noștri de pretutindeni, s'ar putea face minuni.

Cei ce au urechi de auzit, să audă! Până atunci, să ne rugăm cu toți ca bunul Dumnezeu să ne dea mii de Miyi.

Iustus Scrutator

Cetiți și răspândiți

„UNIREA”

venite. Unde nu s'a reclamat, încă nu s'a luat pământul improprietarilor.

Pensiile se plătesc regulat. Dar cu pensionarea preoților din partea statului — s'a isprăvit!

*

Dar să mai stăm de vorbă cu frații noștri. Iată-l pe păr. *Patriciu Trușășiu*, protopop la Baia-mare. I-s'a făcut proces la consiliu de războiu, că în zilele în cari a intrat armata maghiară în localitate, el, la o înmormântare ar fi vorbit împotriva națiunii maghiare. Cu toate că s'a apărat cu cei ce au fost de față, cu rudele mortului, cu toate că martorul principal care depunea împotriva lui nu știe românește, apărarea a fost insuficientă și el a fost condamnat la 1/2 an închisoare și pierderea drepturilor civile pe 2 ani. A recurs la curtea supremă de Justiție militară, a luat un avocat bun și sentința a fost casată cu trimitere. Avocatul l-a costat 400 pengő. Bine, dar acum pentru reînnoirea procesului, avocatul îi cere 1000 pengő. Ce să facă bietul om? Căci nu poate pleda oricine în fața justiției militare...

— „Ce mai este prin Țară“, ne întrebă alți frați? Mai apare „Unirea“, „Unirea Poporului“, „Cultura Creștină“?

— Mă, intrerupe unul dintre ei, „Cultura Creștină“ nu ai văzut-o? Avem numărul cel mai nou, îl citește N..., o să-l primești și tu.

— „Unirea“ și „Unirea Poporului“ nu le primiți? Întreb eu. Doar dintr'un răspuns ce da „Unirea“ revistei „Keleti Egyház“, apare că ea trece în Ungaria.

— „O fi, dar nu la noi!“

Asta o cred. Cu atât mai vârtos, că și eu am trimis în toamna anului trecut, după ce m'a reluat comunicația poștală, „Misionarul“ pe adresa protopopiatelor de acolo pentru toate parohiile, ca să-l aibă în vederea Duminicii misionare; am pus adresele exact, în ungurește, am indicat că e dela Opera p. propagarea Credinței, înzadar: nicăiri nu s'a primit nici un număr. — Barem de nu aș fi cheltuit 1300 lei cu poșta!

Cu privire la ce e aici în țară, le spun

că nu aș avea nimic deosebit de relatat după ce ei ascultă Radio. Preasfinții sunt bine, lumea e în pace și tot mai optimistă.

— Da, îmi răspund ei! Barem de nu ar fi fost regretabilele tulburări, și de nu am fi auzit după aceea publicarea atâtor păcate!

Nu se putea sănu-l vedem pe *Ilustr. Sa Breban*, prepozit în retragere. Il găsim în cartierul lui de vile, colo la parcul orașului. Se știe cât a făcut omul acesta pentru Baia-mare și ce apreciat era în toate cercurile, chiar în cele maghiare, atât înainte cât și după 1918. Il găsim bine dispus, stând lângă radio.

— „Măria Ta ce ai pățit?“ îl întreb în cursul conversației.

— „Ce să pățesc? La... (data ne scapă) mă trezesc într'o seară că intră la mine un colonel și un alt ofițer. Imi spun că vin în misiune neplăcută: conform ordinului cutare sunt deținut ca ostatec și dimineața voi fi dus la închisoarea tribunalului din Satu-mare. Până atunci voi fi păzit aici de 2 jandarmi. — și cu asta ofițerii au plecat.

— Am ordonat să se facă o cină bună, am pus pe jandarmi la masă, apoi le-am spus: d-ta te culci în patul acesta, d-ta în acela, eu mă culc în camera de alături; durmiți fără nici o teamă, eu n'am să fug“. — „O, mă rog frumos, asta noi o pricepem!“ spun jandarmii și adorm tun.

„Dimineața la 4 vine un subofițer cu mașina și nu ne-am oprit până la închisoare. Acolo am fost predat unui gardian, care m'a dus într'o celulă murdară, neavând alt mobilier decât o masă ca dela han. Când am auzit cheia scârțâind în ușe și am auzit așezându-se și drugul de fier peste ea, nu vă pot spune sentimentul ce m'a cuprins! — In aceeași zi au venit rudele, mi-au adus plata și de-ale mâncării. Mi-s'a dat voie tot timpul să mă alimentez din afară.

Cam a 2-a zi a venit cineva la mine și mi-a spus că, dacă aș opta pentru România, aș putea scăpa. Am răspuns: eu am trăit în mijlocul poporului de aici, lui doresc să-i fiu povățuitor, — dacă 7 ani mă vor ține închis eu nu optez. Așa am fost ținut în închisoare

7 săptămâni. Cu încetul închisoarea s'a umplut de Români, eu eram șeful lor, le făceam zilnic liturghie.

După eliberare am primit scrisoare dela un funcționar de pretură de pe pusta Ungariei, care-mi scria că el a fost plutonier între soldații dela închisoare și nu-mi poate spune ce bucurie a simțit când a auzit că sunt liber. Iar la Crăciun am primit dela o doamnă de peste Dunăre un plic cu o dantelă și o scrisoare, prin care doamna în locul soțului ei mă roagă să primesc acest mic cadou dela copiii ei, din micile lor economii, — căci deși nu ne cunoaștem, au auzit dela tatăl lor vorbindu-se despre mine, cum am stat în închisoare!“

Impresionant, nu e așa?

N. B.

Precizări binevenite

La 22 Martie c., de undeva din București, *Horia Sima* a trimis, prin prof. Găvănescu, o scrisoare dlui gen. Ion Antonescu, apelând la înțelepciunea și patriotismul Conducătorului Statului Român, pentru reluarea legăturilor, în totalitatea lor, cu Mișcarea Legionară. Cel vizat a răspuns profesorului Găvănescu printr'o scrisoare mai lungă, din care, din lipsă de spațiu, nu putem reproduce decât fragmente. Scrie d. Gen. Ion Antonescu:

[...] „Horia Sima îmi cere „să găsesc mijloacele și toată înțelegerea pentru a aduce pacea în mijlocul poporului nostru“ pentru că „sfășierile interne sunt profund dăunătoare și întârzie opera de refacere a țării.“

Pace, am adus prin izgonirea tâlharilor dela conducerea și administrația țării. Pacea între frați ar fi din nou grav compromisă, dacă aș aduce din nou în fruntea treburilor pe vinovați. Pentru a vă convinge de acest lucru, sunt gata, domnule Profesor, să vă pun la dispoziție mijloacele necesare pentru a vă da ocaziunea să vizitați regiunile ce veți dori din întreaga țară, pentru ca să auziți personal ce cred țărani în totalitatea lor și orășenii în majoritatea lor despre legionari, cum îi califică și cum ar aprecia reînnoirea țării la un regim legionar.

Veți vedea, sunt sigur, că, în afară de puțini descreerați, sau inconștienți, cari se mai manifestă re-

Creștinismul și artele plastice

În toate locurile și în toate timpurile religia a fost unul din factorii cei mai puternici care-au influențat sau creat opere de artă.

Creștinismul are din punctul acesta de vedere o covârșitoare importanță, cu o întințare atât de mare în toate domeniile de artă încât timpul nu-mi va permite să mă ocup de o parte din ele și anume: de influența pe care a exercitat-o creștinismul asupra artelor plastice; și pentru că și subiectul acesta este prea vast, m'am gândit să reduc cadrele creștinismului la aceea ramură care e socotită cea mai reprezentativă și mai puternică: catolicismul.

Legătura noastră cu catolicismul este dogmatică deci de fond, ritul nostru legându-ne de biserica răsăriteană. S'ar părea deci că din acest punct de vedere aș fi mai îndreptățită să mă ocup de ceea ce creștinismul răsăritean a dat în artă, deoarece prima impresie pe care și-o faci despre artele plastice este că acestea sunt pur formale și noi prin formă conținem răsăriteni. Trebuie însă să ne convințăm că substratul adânc al acestor arte stă în însuși fondul care le produce, și în cazul nostru în însăși credința pe care o au la bază. Dacă ardeori ni-se pare că slujbele noastre s'ar potrivi mult mai bine făcute într'un cadru occidental, fiind astfel însăși ex-

presia fondului care le susține și iată cum se explică și impresia multora dintre noi care pretind că într'o biserică de rit catolic se regăsesc pe ei înșiși cu toată puterea adevăratei credințe.

Desigur nu e timpul și mai ales nu e locul ca să mă ocup acum și aici despre această problemă; ceea ce vreau să spun însă e că pentru motivele de mai sus mi-am permis să vorbesc puțin astăzi despre catolicismul și artele plastice.

Și pentru că cea dintâi dorință de-ați manifesta credința este rugăciunea, care adeseori se rostea în comun, locașurile de închinăciune, deci arhitectura, ne vor interesa în primul rând. Cele dintâi și cele mai impresionante asemenea locașuri sunt catacombele. Spiritul creștinesc în care-au fost construite și întrebuițate e imprimat pe fiecare intrare, pe fiecare perete, pe fiecare galerie plină de întorsături; acest spirit se citea desigur pe toate fețele oamenilor care în nopțile liniștite se strecurau în pelerine către locurile de adunare și-și cântau cu ochii strălucitori de fericire credința la lumina înăbușită și tremurătoare a torțelor. Tot complexul de sentimente care îi anima atunci a rămas întreg dar prăfuit de veacuri în subteranele care împânzesc astăzi campagna romană. Acesta este numai începutul unui imens număr de opere de artă de mai târziu, răspândite în mai

toată Europa, care sunt imaginea fidelă a celor mai curate sentimente creștinești care le-au dat ființă și le-au susținut ca pe niște prețioase comori morale. Mă voi sili să vă amintesc în linii generale aceste mai importante și mai caracteristice opere.

Credința a ieșit într'o zi din pământul în care se ascunsese și s'a îmbrăcat în haine de basilică romană, sau s'a decorat cu pompoase embleme. Comunitățile religioase care iau ființă atunci vor aduce la lumină acest locaș de închinare, care e cunoscut sub numele de biserică în cruce. Ea își ridică cu un efort către cer cele 2 turnuri vibrând de clopote și pe care nimic nu le poate clinti. Spiritul comunităților religioase a creat o serie de asemenea monumente care trăiesc și mor odată cu ele. Așa au fost mănăstirile închise în care timpul se scurgea ritmat numai de orele slujbelor, așa au fost micile biserici dela țară care se ascundeau sfioase în umbra turnurilor castelului seniorial, așa au fost însfârșit marile catedrale.

În toate acestea găsim o religioasă armonie spontană, care se ridică din mijlocul comunității de care depinde, se aseamănă cu ea și se stinge încetul cu încetul odată cu ea. Acolo unde se încheagă o comunitate religioasă mare, apare și catedrala cu atât mai vastă și mai puternică, cu cât este comunitatea mai puternică și mai vie, cum am găsit la Paris, Bourges, Chartres.

fractari actualei ordine de Stat, întreg poporul, și chiar majoritatea foștilor legionari, au ajuns la concluzia Tării.

Eri, țărani din Vlașca mi-au spus textual că „dacă nu făceați domnule General ceeace ați făcut în Ianuarie, am fi făcut-o noi și ar fi fost mai rău și de legionari și de țară și de noi.“ — Iată adevărul.

Armata — ofițerii, subofițerii și trupa — și-au dat seama dela început că acțiunea legionarilor mină Statul și-l prăvălea vertiginos spre comunism.

Dacă a trecut, fără șovăire și au atâta devotament, alături de generalul Antonescu, a făcut-o pentru salvarea țării și a neamului.

Ar însemna deci, să nemulțumesc adânc și masele poporului și armata dacă aș mai aduce din nou la conducere un guvern compus din legionari condus de omul cerut de Horia Sima.

De sigur, certurile interne întârzie opera de refacere a țării. Dar cine a întârziat, sau a sabotat această operă?

Rapoartele diferitelor ministere — mărturii fără replică — vă vor arăta, — cu rare excepții, ce murdărie, ce nereguli, ce dezordine au lăsat în urma lor legionarii și în proprietățile rurale expropriate și încredințate lor pentru conducere, precum și în administrația Statului. Puteți constata, dacă voiți să vă dați osteneala să cercetați direct, că aproape în toate ramurile de activitate, au fost căpătuți de conducerea legionară oameni cari fiind cu desăvârșire nepregătiți și incapabili, s'au impus cu acte de brutalitate, de multeori cu revolverul în pieptul șefilor și camarazilor.

Rezultatul a fost distrugerea armoniei și ordinii în Stat, la adăpostul cărora au început desmățul profitului personal...

...Omul cu cugetul și fapta curată, tare pe dreptatea ideilor și faptelor lui, nu fuge și nu se ascunde ci stă dărz, cu conștiința limpede în fața tuturor furtunilor deslănțuite împotriva sa.

Horia Sima consideră evenimentele dela 21—23 Ianuarie ca „provocate de dușmanii neamului, peste voința unor oameni cari au vrut să facă numai bine“ și că, dela acele evenimente, „a îndemnat pe legionari la ordine și la liniște...“

Afirmând aceasta, Horia Sima are dreptate numai în ceea ce privește calificativul pe care-l dă celor cari au provocat evenimentele.

Intr'adevăr, aceștia sunt „dușmanii neamului.“ Dar cine a înarmat cu metodă, cu perseverență și tainic Legiunea și cine a pregătit rebeliunea? Din ce cauză Horia Sima a dispărut dela Președinția Consiliului de Miniștri cu două zile înainte de rebeliune? — Cum vă explicați, că la semnul aceleiași baghete magice au dispărut și s'au ascuns marea majoritate a șefilor legionari, dela colaboratorii mei legionari în guvern, până la cei mai mici funcționari dela autorități, școli, biserici și alte instituții? — Cine a scos pe străzi în Capitală și în toate orașele atâtea sute de mii de nenorociți? Cine deci a deslănțuit furtuna și cine a condus rebeliunea?

Locul ei va fi luat de ogivă, de catedrala în stilul așa zis gotic, această catedrală care are cel mai puternic elan de ridicare spre lumină, care are liniile ascuțite și strâmte de înălțare cât mai sus, cât mai aproape de divinitate. O catedrală gotică ca acele dela Paris, Beauvais, Soisson, Amiens, Reims sau Milan se ridică întocmai ca cele mai diafane dantele și-ți fac impresia că toată credința care le-a ridicat le face să plutească în aer cu toată greutatea pietrei din care sunt compuse. Catedrala gotică este o iresistibilă ascensiune de linii, o armonioasă balansare de curbe și o aprigă dorință de lumină. Intr'adevăr în nici un fel de altă biserică nu este mai multă lumină ca într'o biserică gotică, deși aceasta nu are nici un fel de culori în interior care s'o înveselească mărginindu-se să păstreze culoarea sură de o austeră răceală a pietrei din care a fost făcută.

Totuș din momentul în care cerul se descopere pentru ziua ce vine, interiorul bisericii gotice tresare de lumina care se răspândește în fășii de aur.

... Intr'o biserică gotică s'a coborât odată Fecioara Maria, înaltă și subțire, cu Isus în brațe și cu coroană de împărăteasă pe cap. A rămas până acum acolo îmbrăcată în hainele de aur și de lumină și apariția Ei blondă și aieriană a umplut biserica de zâmbete

Nici eu, nici d-voastră și nici un om cu cap sănătos și cu suflet românesc nu a făcut-o și nu ar fi făcut-o. Atunci cine a făcut-o? V'ați întrebat? Vă întrebați și astăzi?

Horia Sima și conducerea mișcării legionare sunt fără cea mai mică umbră de îndoială autorii. — Iată dușmanii neamului!

Iar „binele“ pe care l-au voit, a dus la desbinarea neamului, la ruina și la anarhizarea statului, pe care l-au împins până la marginea prăpastiei...

E la mintea oricui că, după așa experiențe, cele „foaste“ nu pot fi socotite „nefoaste“ și o împăcare sinceră și serioasă e cu neputință. Spre cea mai mare durere a celor ce-și iubesc neamul și ar fi dorit cu totul altceva decât ceeace a dus la stările de acum.

Marinimositate pilduitoare. Bunătatea de inimă și dărnicia sunt cu atât mai mișcătoare și mai înălțătoare, cu cât mai mari și mai multe sunt mizeriile pe cari vreau să le aline. Mai rar însă zile atât de pline de mizerii ca zilele prin cari trecem, și cari amenință să fie cât mai rele. Și iarăși mai rar un gest atât de binevenit și atât de nobil ca al d. Ion Cojocarului dela București („Splendid“, confecțiuni-blănuri) care de praznicul Invierii Domnului din acest an s'a gândit și la săracuții școalelor din Blaj, trimițând Direcțiunii Școlii Normale de Fete din ctitoria lui Inochentie Micu un pachet cu danii pentru eleve. Și anume: 10 pardesiuri; 1 pelerină; 1 pelerină mătasă; și 3 bor-a-boruri mătasă. Valoarea în bani, a daniei acesteia face cel puțin 28.000 (douăzeci și opt mii) Lei. — Reținem din scrisoarea ce o trimite marinimosul donator deodată cu dania:

[...] „Sunt negustor refugiat din Cluj, unde am lăsat în mâinile vrășmașilor noștri, de veacuri tot ce am putut agonisi și crea pentru românism. — Stabilii în București, prin muncă și eforturi am căutat să refac baremi în parte ceeace vitregia m'a făcut să părăsesc.

Gândul meu, ca al oricărui bun român, este însă mereu îndreptat spre acele colțuri de țară românească și nimeni și niciodată nu mă va putea face să cred altfel decât într'o Românie-Mare, mai mare ca cea de ieri.

Ași vrea ca prin această ofrandă dăruită din inimă, pe de-o parte să alin în mică parte suferințele fetițelor de refugiați, din internatul Dvs., iar pe

și de raze. Ultima lumină a soarelui care apune e prinsă de rozetele multicolore ale vitraurilor și aruncată în interiorul pe care întunericul îl cuprinde astfel mai târziu.

Catedrala gotică e simplă în interior, fără nici un fel de ornament, ca acele suflete de creștini care-au ridicat-o și care și-au aruncat departe orice vanități și aspirații de viață pământească ca să se ridice pure și ușoare spre idealuri exclusiv spirituale.

Mai târziu vor apărea bogate și minunate ornamentații dar numai în exteriorul bisericii, pe coloane și arcuri.

Catedrala ogivală realizează pentru un moment echilibrul între 2 forțe: forța credinței populare pe de o parte și forța metafizică al cărei cadru îl pregătea filosofia creștină deja de 12 secole pe de altă parte.

Stilul renașterii aduce o ingenioasă combinație de 2 alte stiluri bine definite și complet deosebit, între ele: stilul bizantin (dela care împrumută cupola) și stilul greco-roman (dela care împrumută frontonul și coloanele corintice). Și pentru că artiștii, arhitecții din această epocă sunt foarte cunoscuți și catedralele în acest stil și mai cunoscute, voi spune câteva cuvinte despre una dintre ele și maeștrii care au ridicat-o: Catedrala Sf. Petru din Roma. Bramante i-a făcut planurile și a început-o, viața unui om nu ajunge însă pentru

de altă parte să pecelluesc legătura între noi, generația care trăim această dramă, și cea care trebuie să se bucure de izbânda cea mare, care nu poate întârzia, chiar dacă ar fi să spargă zidurile tuturor împotriviților.

Tinerile vlăstare să creadă mereu în visul de îndeplinit al neamului, munca și gândul să fie mereu la paginile de demnitate și de jertfe pe care bunicile și străbunicile lor le-au scris în istoria de luptă a Ardealului. — Acolo la Blaj, au mereu înaintea ochilor toată frământarea veacurilor pentru desrobirea națională.

Același binefăcător al școlărilor lipsiți a trimis și „Internatului Vancean“ de băeți de sărbătorile Paștilor, în dar, 12 costume și o bluză de copil. În scrisoarea ce însoțește această ofrandă se declară, între altele și celea ce urmează:

„Gândul meu este în permanență, treaz și mereu ațintit spre acele meleaguri, românești și prin tradiție și prin faptă. În fața ochilor mei se proiectează, fără întrerupere, ca o viziune de basm imaginea vie a României, împinsă până la malurile Tisei.

M'am gândit că o mai expresivă concretizare a acestui „vis de împlinit“ nu poate fi făcută, decât într'un gest modest în formă, acela ca din puținul meu să rup o parte și să-l ofer copiilor de refugiați, lipsiți de mijloace, din internatul cetății românismului, Blajul rededeptării naționale.

Aș vrea ca prin act, în preajma Sărbătorilor luminii și Invierii Domnului să picur o mică rază de speranță în sufletul tinerelor vlăstare, că ziua biruinței se apropie și că flacăra credinței în dreptatea noastră trebuie purtată zi de zi, ceas de ceas, în marșuri triumfale, în inima tuturor.

De prisos orice alt cuvânt, decât cel al însuși gestului atât de creștinesc al d. I. Cojocarului.

Inviere 1941

Nu-i așa de mult de atunci când toate erau altfel decât azi. Când era o atmosferă mai pașnică, oameni mai blânzi, cerul cu un albastru mai zâmbitor. — Era o vreme a lumilor ce nu mai sunt. A lumilor mai bune.

Și par'că și literatura era altcum atunci: mai senină, mai satisfăcătoare. Citiai o carte, o revistă, un ziar, găseai în ele întâmplări care te mulțumeau. Le citiai și ți-se perindau prin fața ochilor: câmpuri pline de licoarea-

o atât de măreață mărturie de credință și construcția a fost continuată de Michel-Angelo, acel titan al Renașterii care-a desăvârșit opera începută de Bramante.

Catedrala Sf. Petru din Roma se ridică așa de puternică și de masivă în mijlocul unei piște, care depinde de ea ca și când ar fi partea ei integrantă, încât te înspăimântă. Și cu cât stai și o privești mai mult te cutremuri de adâncă ei semnificație. Catedrala aceasta este cea mai puternică mărturisire de credință creștină. Pentru construirea ei s'au întreburinat cele mai înalte cunoștințe tehnice și s'au pus la contribuție cele mai încercate talente, toate acestea pentru a da formă unui sentiment așa de abundent de credință în Dumnezeu încât nu mai încăpea în sufletele celor care-l aveau și s'a revărsat tumultuos în afară.

Și pentru că această catedrală este considerată ca o culme de arhitectonică creștină e bine să mă întorc acum la o altă artă plastică mai apropiată ca materie de arhitectură și în strânsă legătură cu ea: sculptura. Cred că micile figuri găsite în catacombe și reprezentând într'o formă foarte puerilă și primitivă crucificării s'au figuri de apostoli nu pot fi considerate drept artă, dealtfel ele sunt și foarte puține la număr.

(Va urma)

vieții; miei sburdalnici cu cănăcei și corde-
fute; pajști impestrițate cu flori; cerul, imensă
privire albastră. Peste tot: peste natură, peste
oameni, peste dobitoace, peste furnicarul târ-
gurilor, peste liniștea răvășitelor sate, cobora
așa ca o apă lină, ca un parfum de mulțu-
mire și binecuvântare dumnezeiască.

Fără să vrei te furau rândurile acelea
și te duceau în noaptea Invierii... Urcai încet
cu ele drumul ce șerpuiește spre bisericuță...
Pacea se lăsa domoală din nesfârșit... Stelele
clipeau vesele în jurul tău... Umbrele radiau
bucurie... Urile cele mai încheștate se sfără-
mau. Frații cei mai învrăbiți se îmbrățișau...
În noaptea aceasta curgeau-curgeau din bel-
șug lacrimi de pocăință, de iertare, lacrimi
de bucurie.

Acesta a fost cândva cântecul Invierii
din lumile ce nu mai sunt. Cântecul altor lumi
mai bune.

Azi nu mai sunt vremile acelea. Degeaba
am încerca să ne mai mințim, să ne uităm de
noi înșine, căci crudele loviri ale soartei ne
deșteaptă la o realitate prea dureroasă pentru
noi cei care am vărsat de-un timp încoace atâ-
tea lacrimi. Azi hora nu mai svâcnește în bă-
tătura satului. Fetele cântă cântece triste, îm-
bracă haine mohorâte, haine de jale. Pe vatră
bătrânele plâng cu năframa la ochi. Iși plâng
feciorii duși departe, ca poate niciodată să
nu mai vină.

Unde's clopotele acelea de pe vremuri,
ce vesteau cu atâta bucurie o înviere sfântă?...
Unde's?... — Clopotele de azi nu mai știu
decât a plânge de durere, de îngropăciune, —
și de câte ori le aud glasul metalic și rece,
mă înfior și mă întreb: Ce sună? mobilizare?...
apărare pasivă?... Unde's clopotele acelea de
pe vremuri, ce vesteau cu atâta bucurie o
înviere sfântă?... unde's...

Priviți în jurul vostru cum se pândește
om pe om să seucidă! Priviți cum sângele
curge gâlgând, fără să mai stârneasce mila
nimănui! Priviți haosul lumilor ce se sfășie
cu ochii injectați de sânge, dornice de sânge;
de sânge neputincios, de sânge nevinovat.
Priviți!...

Dar trebuie să ne plecăm... Poate așa
vreau țările, ca viața să renască din moarte,
pre moarte călcând. Poate în urma atâtor su-
ferinți lumea se va deștepta de pe panta ei
de prăbușire, va înălța mâinile ei, ochii ei,
rugăciunea ei spre ceruri, își va aduce aminte
că este un Dumnezeu pe care l-a uitat pe
când nu știa ce-i suferința, ce-i durerea. Iși
va aduce aminte că este un Dumnezeu bun
și iertător, un Dumnezeu care se bucură de
întoarcerea celor rătăciți.

Afară e lumină... În mine întunerec!
— ...Invălmășag de urlat și tăcere!...

Așa, ca o haină mohorată, tristețea se
lăsa peste mine. Simt în sufletul meu un gol,
un pustiu ce mă apasă așa într'o uitare, într'o
lume de dureri.

În ochii mei de copil a licărit — ca o
stea la răsărit — un bob de mărgărit, apoi
s-a rostogolit la vale peste fața-mi stoarsă.

...Azi hora nu mai zvâcnește în bătătura
satului, fetele cântă cântece triste, bătrânele
plâng cu năframa la ochi, clopotele jelesc,
sângele curge... — Priviți!... — Durere... —
Întristare...

Atât! — În jurul nostru se întinde până
la nesfârșit neprevăzutul, iar noi orbecăm la
întâmplare fără nici un punct de orientare,
lăsați nici o stea călăuzitoare.

Doamnel! aduți aminte iarăși de noi!

Traian Dragoș

Bucurii sufletești la Bucium. Parohia
Bucium (Făgăraș), păstorită de doi ani de Pr.
I. Cismașiu, a trăit în acest timp multe clipe
de înălțare sufletească.

Foloasele sufletești prin Reuniunea Ma-
riană se văd din multele și dese împărță-
șanii. Biserica, deși veche, e frumos împodo-
bită. Prin îndemn și pildă, Reuniunea a strâns
în cursul anului 1940 la 72 donațiuni bene-
vole în bani, ceea ce reprezintă suma de 15.625
Lei, pentru fondul de construcție al unui nou
lăcaș de închinare.

Dar străduința, munca și răbdarea Pr.
Cismașiu s'a arătat, mai ales în Paresimile a-
cestui an, în mod și mai vădit. Copiii de școală
— care de fapt se cuminecă și ei lunar — au
atras în Casa Domnului în fiecare seară
credincioșii la Paraclis, pe care l-au învățat
să-l cânte așa de frumos în cor.

Tot cu copiii de școală, cu multă oste-
neală pregătiți, părintele a slujit, în fiecare
Joi seara, Canonul Domnului Isus Hristos, iar
Vineri seara Sf. Rozar. Frumusețea acestor ser-
vicii, și cuvintele părintelui, făceau ca bise-
rica să fie cu drag cercetată de credincioși
cu tot timpul lucrului.

Împărțășania primă, făcută în mod so-
lem în Dumineca Floriilor, a impresionat până
la lacrimi. Copiii îmbrăcați în alb — simbol
al curățeniei îngerești — la: „Cu frica lui Dum-
nezeu“ au rostit singuri rugăciunile pentru
cuminecare. Păreau niște îngerași cari strigau:
„Osana! Bine ești cuvântat...“ când au pri-
mit în Ierusalimul sufletului lor pe Împăratul
Hristos.

De încheiere, Părintele a rostit rugăciu-
nea de mulțumită, și o predică plină de în-
demn și considerațiune față de Euharisticul
Isus, care a înduioșat inimile.

Toți copiii au primit daruri spre aduce-
rea aminte de acest moment important din
viața lor. (N. Bobeș, învățător).

Sanguis martyrum

„Dacă pe mine m'au prigoni și pe voi
vă vor prigoni“ a spus dumnezeescul Mân-
tuitor acelora cari prin sfântul botez se în-
șiruie între soldații săi, și pare că acest lu-
cru, prigoană, e un semn caracteristic ce tre-
buie să împodobească fruntea miresei sale
adevărate, a Bisericii sale adevărate, spre
deosebire de celelalte ramuri ale acestui ar-
bore mistic, uscate odată cu ruperea lor din
trunchiul purtător de sevă supranaturală. Așa
a osândit Pronia cerească economia harului
ca sămânța evanghelică să nu rodească decât
în pământ frământat cu sângele lucrătorilor
evangheliei: Precum Dumnezeu a voit ca noi
să fim eliberați din sclăvia păcatului prin sân-
gele preascump al unicului său Fiu, tot așa
acest Fiu al său vrea ca opera sa mântui-
toare să fie continuată pe acelaș plan sân-
geros!

Mulți episcopi, mulți preoți, mulți călu-
gări și oameni de toate categoriile au fost
învredniciți de Hristos a-l mărturisi cu sân-
gele lor. Și acest lucru s'a întâmplat în toată
vremea: N'a fost secol și poate n'a fost de-
ceniu în care dela începutul creștinismului
și până în zilele noastre să nu se fi verificat
acest lucru. Scenele de eroism creștin pe care
le citim cu admirație în actele primilor mar-
tiri din timpul persecuțiilor romane și care ne
înlăcărează și pe noi pentru cauza sfântă a
lui Hristos, s'au repetat de atâtea ori în de-
cursul istoriei. Intotdeauna s'au găsit suflete
care, precum odinioară Sf. Sebastian, Sf. Ag-
nes, Sf. Apolonia și Sf. Tarcisiu au preferat

să moară decât să-și vadă primejdii cre-
dința lor sau vreo virtute creștină. E greșit
să se cugete că în privința asta biserica de
astăzi e inferioară bisericii primitive. Această
gândire e spulberată de realitatea faptelor,
dintre care amintim numai câteva, întâmplare
în decursul persecuției îngrozitoare a boxers-
ilor din China din anul 1900, când mii și mii
de catolici chinezi au fost masacrați în fel
și chip:

Un creștin, prins de păgânii ucigași, e
condamnat să fie tăiat în bucăți. La auzul
sentinței el răspunde liniștit: „Foarte bine,
tăiați-mă în bucăți. Însă să știți că fiecare bu-
cată din mine, vă va striga: Sunt creștin!“
O fecioară, a cărei familie fusese în întregime
ucisă, fu îndemnată să se căsătorească cu un
păgân, dacă voia să scape de moarte. Ea re-
fuză, spunând: „Soțul meu e acolo“ și arăta
chivotul.

Wang-se-ling, medic e condamnat dea-
semenea la moarte și ca odinioară Sf. Se-
bastian, cade străpuns de mai multe săgeți.
Fecioara Maria Tien asistă la masacrarea in-
tregei sale familii, însă i-se pare că pe ea au
uitat-o. Se ridică deci, merge înaintea călăilor,
strigând: „Pe mine m'ați uitat? Și eu sunt
creștină, omorâți-mă!“

Tânăra Mong fusese scăpată dela pe-
deapsa focului de un boxer care spera să aibă
un frumos câștig vânzându-o. Înțelegând pri-
mejdia care o paște din cauza frumuseții sale,
preferă să sacrifice frumusețea trupului, decât
să piardă pe cea a virtuții, și în timp ce
era condusă într'o căruță spre oraș, își scoase
ochii cu o țandără ruptă din scândurile că-
ruții. Când banditul o văzu astfel desfigurată,
o ucise imediat. O femeie tânără și bunica
sa fură condamnate să moară arse de viu. În
timp ce ucigașii pregăteau focul cu mobilele
din casă, amândouă în picioare spuneau sfântul
rozar; iar când acesta își aprinse bine fla-
cări sa mistuitoare ambele săriră în el, re-
petând gestul de odinioară al Sf. Apolonia.

Iosif Gang-yung-fu, un copilandru foarte
tânăr, ce se ocupa cu comerțul și care era
cunoscut ca creștin, fu reclamat de boxers-i.
Patronul refuză să-l predea, pentru că îl iubia
foarte mult și-l ascunse foarte bine. Atunci
fu amenințat că dacă nu se va spune unde
se află ascuns, îi vor aprinde prăvălia. Și de-
sigur că i s'ar fi întâmplat și mai rău, când
iată că tânărul nostru părăsește ascunzișul și
se prezintă înaintea călăilor săi, zicând: „Iată
pe celce-l căutați. Însă lăsați pe acesta în
pace“. Prins imediat, băeșul nostru e întins
pe masa unei măcelării, iar trupul îi e brăz-
dat de zeci de tăieturi de cuțite și peste răni
i-se toarnă oțet. El însă suferă în tăcere a-
ceste dureri teribile și moare invocând nu-
mele lui Isus și al Mariei.

Acestea sunt numai câteva cazuri din
istoria bisericii catolice din China. Cazuri ase-
mănătoare poți găsi în Uganda (Africa), în
Mexic, în Spania etc., pentru că pretutindeni
spiritul bisericii lui Hristos e acelaș, spirit de
renunțare, de jertfă și de sacrificiu, de ade-
vărat eroism. Acest lucru trebuie să ne umple
sufletele de o sfântă mândrie că facem parte
din biserica martirilor și în acelaș timp să ne
reamintească vorbele atât de frumoase ale
unui sfânt din primele veacuri ale creș-
tinismului: Agnosce christiane dignitatem tuam;
să ne dăm sama că suntem creștini, să nu
pătăm biserica lui Hristos cu fărădelegile noas-
tre, ci să facem totul pentru El, știind că dacă
ne vom răstigni și îngropa împreună cu El,
vom și învia împreună cu El și vom străluci
ca și stelele în veșnicie! (ivo)

Razime ale vieții

Un foarte răspândit proverb german spune că, dintre prea repede trecătoarele razime ale vieții, rămân cu siguranță două, drept aur curat, esență neatinsă de timpul ce toate le mută și aceste valori nepieritoare sunt *rugăciunea și munca*: „Zwei Lebensstützen brechen nie, Gebet und Arbeit heissen sie“.

Inchisă în veșnicie, rugăciunea rămâne drept grăitoare mărturie, că ne-am recunoscut în cler un Părinte, căruia cu umilință ne-am rugat, de milă și ertare...

Munca, spune mai departe proverbul, rămâne ea. Nu e un mister pentru nimeni că vremurile de 'ntotdeauna au hulit, în general, efortul, și au persecutat sfortărea fizică sau intelectuală; viața fără trudă a fost și rămâne și azi ținta ce polarizează privirile însetate ale celei mai mari părți din omenire, deși e limpede, că fără încordarea brațului și truda creierului, viața nu poate subsista.

Astăzi este istoricește deplin stabilit, că una dintre cauzele cari au dus la prăbușirea Imperiului Roman a fost lenea, grija excesivă pentru plăceri, și pentru câștiguri fără muncă, ce s'au instăpănit în ultimele vremuri ale imperiului, în sobra societate romană. Un decret imperial din sec. IV d. H. spune, că exclude dela onoruri „pe toți cei mânjiți de noroiul muncii“. Evident, cu o atare concepție despre muncă, Imperiul Roman nu trăia ci era în agonie. Și, un secol mai târziu, țândări se și alege de el.

Poate că după paginile inspirate ale Evangheliei, una dintre cele mai admirabile pagini despre noblețea, poezia și farmecul muncii, a scris-o *Thomas Carlyle*, mare dascăl moral a lumii anglo-saxone: „Există o noblețe nepieritoare și chiar sfințenie în muncă... Ultima Evanghelie în această viață este să-ți cunoști lucrul și să-i îndeplinești... Caută ce poți lucra și apoi muncește ca un Hercules!“ (Past and Present. B. R. III. ch. 11).

Bine desleagă problema și *Toqueville* când spune că lumea aceasta aparține energiei, și că nu se află epoci în viață în cari să poți trândăvi: „Ce monde appartient à l'énergie; il n'y a jamais d'époque dans la vie ou on puisse se reposer“ — (citată la I. Simionescu Oameni aleși vol. I, București, „Cartea Românească“ 1922 pag. 99).

Acelaș indemn la activitate îl exprimă și *Friederich Rückert* în cuvintele: „Muncește! Numai în operele sale poate un om să se recunoască pe sine“ (Wirke! Nur in seinen Werken kann der Mensch sich selbst bemerken“).

Despre *Georges Clemenceau* se spune că repeta adesea: „Voința și munca susțin lumea“ („La volonté et le travail soutiennent le monde“).

Cât despre *Ordinul Jezuit*, nu cred că-i este cu nimic prejudiciată faima, prin formula — foarte spirituală de altfel că: „Jezuitul mănâncă cât zece, dar lucrează cât o sută“.

Filele Evangheliei sunt pline de îndemnuri la muncă. Și, divin exemplu: Isus n'a trândăvit ci s'a ostenit greu în câmpul muncii.

Ordinul benedictin are drept deviză cuvintele: „Roagă-te și muncește“ („Ora et labora“). Și aici e esențialul vieții, dacă stai și cugeți serios.

„Omule! — zice undeva *Vladimir Solovlev* — încordează-ți mușchii; limpezește-ți mintea și inima în baia rugăciunii regulate, apoi ține-te de muncă; vei onora, astfel, părghiile veritabile ale vieții. Și, nu te vei înșela!“

Traian Cosma

De dragul sufletelor. „Reuniunea arhiepiscopalească de misiuni“ în Paresimile acestui an a încrestat pe răbojul sfințelor misiuni populare roade dintre cele mai bogate. Câteva sunt deja cunoscute cetitorilor noștri. De astădată întregim cu cele ce urmează catastihul acestor mângăieri binevenite în vremile de amărăciune prin cari trecem.

1. La *Borz* (distr. Sebeș), a ținut misiuni Cuv. Sa păr. asumpționist *Vasile Cristea*, adm. parohial în Blaj. Dintre persoanele de mărturisit abia vre-o 40 nu s'au apropiat atunci de Sf. Taine. La ascultarea mărturisirilor au ajutat: Pr. Sabin Truța (Drașov), Const. Tatu (Sângătin) și Ioan Cismaș, preotul local.

1. La *Sălcud*, (distr. Iernut), pregătirea de Paști a credincioșilor, prin reușite reculegeri sufletești, a făcut-o Păr. *Eugen Popa*, prof. de teologie Blaj, în zilele de 13—15 Aprilie. Din totalul de 370 suflete câte compun parohia, cu acest prilej au primit Sf. Taine 230 persoane. Pe lângă preotul local, care-i păr. *Ioan Cerghizan*, a ajutat la mărturisit și păr. *Liciniu Racovițan* din Deag.

3. Aceeași lucrare de luminare și mântuire a sufletelor a săvârșit-o, tot atunci, păr. canonic *Dumitru Neda* dela Blaj în parohia *Iclânzel* (distr. Luduș), unde, în cadrul reculegerilor întru Domnul s'a făcut și binecuvântarea unei frumoase troițe, ridicată din danie obștească la hotar. S'au apropiat cu acest prilej de Sf. Taine 518 binecredincioși. La ascultarea spovedaniilor au dat ajutor: păr. *Teodor Branea* din Căpușul-de-Câmpie; par. *Romul Câmpeanu* din Icland și păr. *Ioan Coman*, preotul local.

4. La *Sâncel* (distr. Blaj) vestitor al cuvântului vreme de o săptămână încheiată (6—13 Aprilie) a fost Cuv. Sa păr. *Dr. Iosif Bal*, ieromonah basilian dela Obreja, care a rostit cu totul 26 cuvântări de întremătoare învățătură creștinească. S'au apropiat de SS. Taine 1295 inși și s'au cununat 6 perechi de concubini. Tot cu prilejul acestor sfinte misiuni s'a făcut sărbătorește primirea alor 44 membre în Reuniunea Mariană. — La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor păr. *Dumitru Neda* din Blaj, păr. *Ion Mărgineanu* din Biia, păr. *Iustin Dulău* din Spini, păr. *Victor Smighelschi*, preot pens., păr. *Gh. Gânța*, parohul local și Cuv. Sa păr. *Miron Moldovan*, ieromonah basilian dela Obreja, care de Miercuri până la încheerea sfințelor misiuni a stat în permanență în slujba conștiințelor ce căutau împăcare cu Domnul și alinare.

Știri mărunte

INVIEREA DOMNULUI să fie isvor de bucurii și de binecuvântări cerești pentru toți cetitorii, prietini și colaboratorii „Unirii“ — căroră le spunem din inimă: **HRISTOS A INVIAT!**

Solidaritate frățească. Din prilejul prasnucului Invierii la apusenii, Sf. Părinte a rostit o mișcătoare cuvântare. Războiul, rugăciunile dreptcredincioșilor și pacea au fost obiectele cuvântării. Vicarul Domnului a insistat asupra datorinței de a încheia cât mai curând o pace onorabilă pentru toate națiunile, satisfăcându-se necesitățile lor vitale și legitime. A declarat apoi că a făcut mereu tot ce i-a stat în putință pentru a împiedeca vărsarea de sânge și a cerut ajutorul Celui de sus pentru instaurarea unei solidarități frățești între toate popoarele lumii. De încheiere a dat binecuvântarea Sa apostolică: Urbi et Orbi.

Reculegeri sufletești în Capitală. Viața spirituală, în parohiile noastre din București, face progrese frumoase. Bisericele sunt cercetate de mulțimi tot mai mari. Pietatea crește. — Paresimile din acest an au însemnat și ele un spor în această ascensiune. S'a ținut, între altele, — din inițiativa și străduințele Reuniunii

de femei „Sf. Elena“ — o săptămână de meditații religioase și reculegeri sufletești la biserica din strada Polonă. În fiecare seară din săptămâna Floriilor, Pă. canonic *Titus Malai*, protopopul capitalei, a ținut câte o cuvântare duhovnicească, pregătind sufletele la pocăință și la vrednica primire în inimi a euharisticii Hristos. De fiecare dată, biserica s'a dovedit preamă. Rezultatul s'a văzut, mângăitor, în Dumineca Floriilor, când s'a făcut încheerea ciclului de meditații cu o impresionantă împărțire în massă. Sf. Liturghie a trebuit să fie celebrată în liber, mulțimea credincioșilor fiind mult prea mare decât să fi încăput în biserică. Numărul celor cari s'au cuminecat părea a nu se mai sfârși. — Mai amintim, că aceeași vrednică reuniune de femei a împărțit bogate daruri de sărbători, în alimente, unui mare număr de săraci ai parohiilor noastre. — Lăudat să fie Domnul pentru toate?

Tragedia liceului nostru din Năsăud. După cum scrie d. V. *Bichigeanu* în „Ardealul“, guvernul unguresc a declarat liceul român grănițeresc „G. Coșbuc“ din Năsăud liceu de stat maghiar. Drept titlu pentru această procedură s'a invocat faptul că statul român nu lăsase nici el acest liceu să fie confesional, ci îl statificase. Profesorii români dela acest așezământ de carte, care ne-a dat atâția bărbați de seamă (între ei și pe G. Coșbuc) parte au fost expulzați, parte s'au refugiat.

Locale. Dumineca viitoare, a Tomei, va predica în catedrală păr. *Traian Jacodi*, prof. la liceul comercial de băeți.

— Elevii Gimnazului Industrial au avut și ei parte de exerciții spirituale în paresimile acestea, cu ținerea cuvântărilor împreunate cu ele ostenindu-se păr. *Emil Marchiș*, preot refugiat.

Pelerinaj la Mănăstirea Prislopului. Dumineca în 11 Mai, fiind prasnucul Sf. Mănăstiri a *Prislopului* din Tara Hațegului, se va ținea și în acest an pelerinajul obișnuit cu acest prilej. În fruntea pelerinajului va fi Preasf. *Ioan al Lugoșului*, care Sâmbătă, în 10 Mai, după masă va merge în procesiune cu credincioșii până la sfântul locaș de cucernică închinare.

Sf. Sinod și cenzura cărților. Încă din 20 martie 1936 Sf. Sinod, convins că e absolut necesar să se controleze orice tipărire de cărți, iconițe etc. sau alte scrieri cu caracter bisericesc, a hotărât instituirea unei comisii de cenzurare cari să lucreze pe lângă sine. Membrii comisiei sub președinția P. S. S. *Nicolae Popoviciu*, au fost numiți încă din 1937. Constatând că până acum foarte puține cazuri s'au dat când să se fi trimis spre cenzurare asemenea scrieri, Sf. Sinod a dat dispoziții severe tuturor chiriarhilor să nu mai permită nimănui tipărirea și răspândirea iconițelor, cărților de ritual, de rugăciuni, părți din Sf. Scripturi sau alte cărți cu caracter religios în genere, fără prealabila aprobare a acestei comisii. În biserica noastră cenzurarea cărților de acest fel e de o dată foarte veche. De sigur că roadele ei vor fi binevenite și în biserica soră.

Minister desființat. Printr'un decret-lege a fost desființat *Ministerul Coordonării și al Statului Major Economic*. Atribuțiunile acestui minister au trecut asupra ministerului economiei naționale, pe lângă care s'a înființat un *subsecretariat al aprovizionării*. Subsecretar de stat al aprovizionării a fost numit d. *Tomă P. Ghițulescu*, iar secretar general al ministerului economiei naționale d. *Traian Nițescu*.

— **Aurelia Bolboca** nasc. *Joldea-Iancu*, văduvă de protopop, a trecut la cele veșnice în Lugoș, la 1 Aprilie c., într'al 77-lea an al vieții și al 2-lea al văduviei. — Odihnească în pace!

ROMANIA
Tribunalul Târnava Mică, Secția Firmelor

Nr. fr. 599-1941

Având în vedere cererea făcută de lichidatorii firmei „Sfânta Unire“ din Blaj, prin care solicita radierea firmei; —

Având în vedere că, conform actelor prezente lichidatorii au satisfăcut cerințele legii, lichidând definitiv societatea;

Deciziunea Nr. fi. 6-49-1941:

Tribunalul ordonă radierea firmei „Sfânta Unire“ din Blaj, din registrul comerțului dela acest Tribunal. Vol. VII pagina 177-7.

Prezenta se va publica în ziarele respective pe cheltuiala firmei petente, iar câte un exemplar din zărilor în care apare publicațiunea să ne fie înaintat în termen de 30 zile dela primirea prezentei.

Dumbrăveni, la 31 Martie 1941.

Președ. ss. *M. Popescu* Judec. ss. *M. Drăgoș*
Grefier: ss. *N. Stancu*